

2017-06-12

Tillväxt och samhällsbyggnad
Maria Jacobsson

Remiss Översyn interkommunal ersättning till folkhögskolor

Inbjudan att lämna yttrande

Bakgrund

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har sedan 1970-talet årligen fastställt ett schablonbelopp som rekommendation och underlag för beräkning av interkommunala ersättningar för utbildningar vid landstingens och regionernas folkhögskolor.

Rekommendationen har präglats av ömsesidighet och regioner och landsting har över tid i stort följt SKL:s rekommendation. Regionala variationer och tolkningar har dock förekommit och under vissa perioder har några landsting/regioner valt att inte följa rekommendationen.

En arbets- och referensgrupp, utsedd av SKL och med representanter från regioner och landsting, RIO, OFI och Folkbildningsrådet, har därför undersökt om det går att ta fram ett nytt system för interkommunal ersättning. Uppdraget var att hitta en modell som stimulerar till mobilitet, är enkel och tydlig samt bidrar till stabilitet och effektivitet (finansiellt och administrativt) både för huvudmän och för folkhögskolor.

Resultatet av arbets- och referensgruppens arbete är att det inte motiverat att föreslå en helt ny modell i nuläget, men att man i processen har identifierat ett antal utmaningar med modellen framöver. Förslaget presenterades för SKL:s beredning för kultur och fritid 2017-06-08. De beslutade att skicka ut förslaget på remiss tillsammans med några kompletterande frågor (se bilaga).

Förslaget i korthet

- SKL tar fram en rekommendation för mobilitetsstöd för folkhögskolor
- Byter namnet från interkommunal ersättning till mobilitetsstöd
- SKL får i uppdrag att tillsammans med RIO, OFI och representanter för landsting/regioner, ta fram nya tillämpningsanvisningar. Anvisningarna ska också innehålla konkreta förslag för att underlätta administrationen kring stödformen
- SKL får i uppdrag att undersöka vidare om det är möjligt att ta fram en överenskommelse mellan SKL, landstingen/regionerna och folkhögskolorna gällande mobilitetsstöd till folkhögskolorna

Remissperiod

Remissvaret ska ha kommit in till SKL senast den 22 september. Svaret skickas med e-post till tina.wirgen@skl.se

Remissinstanser

Samtliga regioner och landsting

Offentligägda folkhögskolors intresseorganisation (OFI)

Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation (RIO)

Folkhögskoleföreningen inom SKL (Fhf)

Bilagor

1. Översyn interkommunal ersättning till folkhögskolor (PM)
2. Frågeställningar från SKL:s kultur- och fritidsberedning

Sveriges Kommuner och Landsting
Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad
Sektionen för lokal och regional utveckling

Katrien Vanhaverbeke
Sektionschef

Kartläggning och analys av rutiner och funktion gällande interkommunal ersättning/mobilitetsstöd för folkhögskolestudier.

1. Bakgrund, frågeställning och uppdrag

I september 2013 hölls ett nationellt nätverksmöte med tjänstemän från landstingen och regionerna som ansvarar för folkhögskolorna ur ett ägar- och uppdragsperspektiv. Frågan om mobilitetsstödet bedömdes mycket angelägen och det bör eftersträvas att, om möjligt, ta fram gemensamma utgångspunkter eller riktlinjer för ett framtida stöd.

Inför nästa nationella nätverksmöte, planerat till våren 2014, behöver ett fördjupat material tas fram för att komma vidare i frågan om mobilitetsstödet utformning på sikt och SKL:s eventuella roll i ett sådant system.

Studien ska vara en kartläggning av vissa aspekter gällande mobilitetsstödet. Studien ska också lyfta fram viktiga frågeställningar som ska ligga till grund för en fördjupad diskussion av medlemmarna.

Flera svar har innehållit önskemål om att alla landsting följde rekommendationen på samma sätt. Olika landstings specifika regler ökar utan tvekan behovet av kontroll och åtgärder. Av någon anledning tycks inte heller alla som rekviderar interkommunal ersättning att det är viktigt med korrekta underlag till fakturorna eftersom det är så många felaktiga uppgifter. De många olika reglerna gör det hela naturligtvis extra krångligt för alla inblandade. Den här frågan om att helt följa SKL:s rekommendation beslutas av varje enskilt landsting varför jag har valt att inte lämna ett sådant förslag.

Följande frågor har kartlagts/analyserats:

- Generell beskrivning av mobilitetsstödet utifrån finansiärernas perspektiv landsting och regioner (syfte, principer, ändamålsenlighet, hantering)
- Ekonomi- och finansieringsanalys, hur ser den samlade bilden ut, samt summor och utbetalningar från enskilda landsting och regioner (vilka pengar pratar vi om, strömmar?)
- Kontrollsystem, hur kan finansiärerna kontrollera att fakturorna motsvarar faktisk verklighet
- Redovisning av landsting/regioner som tillämpar SKL:s rekommendation och hur den hanteras
- Redovisning av landsting/regioner som inte tillämpar SKL:s rekommendation och (de ekonomiska) konsekvenserna av detta, alternativ hantering
- Skissa på alternativa system, kan vi hitta en gemensam form för större kontroll och säkerhet?

2. Generell beskrivning

Inledning

Landstingen har, som en regional instans mellan staten och primärkommunerna, varit en medagerande part för folkhögskolorna under långliga tider. Engagemanget har från landstingens sida varierat genom åren, för vissa folkhögskolor är eller har man varit huvudman medan man till andra folkhögskolor lämnat ekonomiskt stöd. För närvarande är de flesta landsting/regioner huvudman för en eller flera folkhögskolor inom sitt ansvarsområde. Som huvudman stöttar man sina egna folkhögskolor ekonomiskt medan man till övriga folkhögskolor lämnar landstingsbidrag i form av interkommunala ersättningar för deltagare som kommer från det egna landstingsområdet.

Formerna för ekonomiskt stöd har varierat på många olika sätt genom åren men numera finns det en gemensam rekommendation som Landstingsförbundet enades om 1972 och som gällt sedan dess. Rekommendationen innebär att varje landsting ger ekonomiskt stöd till den folkhögskola som tar emot en person som elev vars folkbokföringsort finns inom det egna landstingsområdet. Rekommendationen anger hur stort stödet är och på vilka premisser det betalas ut.

(I fortsättningen skrivs enbart landstingen men med det avses även regionerna.)

Syftet med interkommunal ersättning.

Syftet med landstingens stöd är tvåfaldigt, dels ett folkbildningspolitiskt motiv och dels ett utbildningsmotiv. Det folkbildningspolitiska motivet fastslogs senast i riksdagen då propositionen om folkbildningen (SOU 2005/06:192) klubbades. I propositionen står det att ansvaret för folkbildningen delas av stat, landsting och kommuner. Landstingsförbundets och Svenska kommunförbundets styrelser bekräftade i en skrivelse till regeringen att det var rimligt att kommuner och landsting ger bidrag till folkbildningen. Studieförbunden får huvudsakligen bidrag från kommunerna medan folkhögskolorna huvudsakligen får bidrag från landstingen/regionerna.

Utbildningsmotivet innebär att landstingen ser positivt på att ungdomar utbildar sig även om det sker utanför det egna landstingsområdet. Folkhögskolornas stora mångfald i form av kursutbud och idémässig profil ger tillsammans stora valmöjligheter till studier för ungdomar i hela riket.

Hanteringen av interkommunala ersättningar

Varje folkhögskola, oavsett huvudman, rekviderar interkommunal ersättning för deltagare som studerar en längre kurs om minst 15 veckor. För folkhögskolor med landsting som huvudman erhåller de flesta folkhögskolorna ett fast budgeterat belopp medan landstingen själva rekviderar interkommunal ersättning för deltagare på dessa folkhögskolor med bostadsort i annat landstingsområde. Folkhögskolor med annan huvudman än landsting kallas rörelsefolkhögskola. Dessa folkhögskolor rekviderar interkommunal ersättning för samtliga bidragsberättigade deltagare från deras hemlandsting. Rörelsefolkhögskolorna är organiserade i Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation, RIO. RIO sammanställer tillsammans med SKL och OFI (Offentligägda folkhögskolors intresseorganisation) varje år villkoren för hur rekvisitionen av interkommunala ersättningar ska gå till. Vilket hemlandsting en deltagare har bestäms av deltagarens folkbokföringsort. De många reglerna kring ersättningen gör att handläggarna på landstingen får lägga mycket tid på att kontrollera inkomna fakturor.

Landstingens/regionernas kostnader

Folkhögskolorna har stora kostnader för sin verksamhet. Det gäller kostnader för pedagogisk personal, administration, lokaler, utrustning, marknadsföring samt personal till fastighetsskötsel mm. Dessutom har många folkhögskolor internat där de studerande erbjuds kost och logi till en rimlig avgift. Undervisningen är enligt riksdagens beslut kostnadsfri. Statens bidrag täcker i princip kostnaderna för pedagogisk personal och viss administration. Landstingens bidrag anses gå till lokaler och personal som sköter dessa mm. Personer som studerar på folkhögskolor utanför hemorten bor som regel på folkhögskolans internat. På många rörelsefolkhögskolor som börjat verksamheten under senare tid i de större städerna finns inga internat utan där är det oftast lokal rekrytering. Interkommunala ersättningar betalas i de här fallen av respektive landsting där staden ligger. Detta gäller dock inte för de filialer till rörelsefolkhögskolor som etablerats i tätorter med lokal rekrytering men där moderskolan, som rekviderar den interkommunala ersättningen, är belägen i en annan del av landet. I de här fallen betalar det landsting där filialen ligger.

Under 2012 studerade 27 700 personer i längre kurser på folkhögskolorna enligt Folkbildningsrådets statistik. I den insamlade statistiken om folkhögskolornas ekonomi för 2012 framgår att folkhögskolorna erhöll interkommunala ersättningar med 217 194 000 kr, varav 11 971 000 kr gick till landstingsfolkhögskolor som själva rekviderade ersättningen medan 205 223 000 kr gick till rörelsefolkhögskolor.

3. Metod

För att få in aktuella uppgifter till en kartläggning av de frågor som beskrivits skickades en enkät ut till handläggarna av interkommunala ersättningar i samtliga landsting. E-post-adresser erhöles från RIO:s lista över landstingens handläggare. Enkäten skickades ut den 9 december 2013 med svarstid till den 10 januari 2014. Den 10 januari hade 12 landsting svarat. Det sista svaret kom den 14 februari och därmed hade samtliga landsting besvarat enkäten.

Enkäten bestod av 30 frågor som delades in i tre områden. Det första området gällde ekonomin, dels hur mycket som betalades ut i interkommunala ersättningar budgetåret 2012 och dels hur stora intäkter som erhöles. Det andra området gällde hanteringen av inkomna fakturor och det tredje berörde SKL:s rekommendation. Dessutom fanns det möjlighet att lämna förslag till förbättringar. Av svaren framgår i en del fall att handläggarna samrått med sina chefer när man besvarat enkäten. Allmänt kan man säga att många önskade en förbättring av systemet och att i stort sett alla landsting var nöjda med att en rekommendation fanns, även de som inte följer den fullt ut.

4. Resultat

Ekonomi

I uppdraget ingick att kartlägga penningflödet för de interkommunala ersättningarna. Från landstingen betalas ersättningar ut till andra landsting och till rörelsefolkhögskolor inom och utanför det egna landstinget. Till landstingen kommer ersättningar från övriga landsting. Jag har således delat upp kostnaderna i tre delar medan intäkterna utgör en enhet enligt följande; - utbetalningar till rörelsefolkhögskolor utanför landstingsområdet, - utbetalningar till rörelsefolkhögskolor inom landstingsområdet, - utbetalningar till andra landsting/landstings folkhögskolor och - hur stora intäkter varje landsting erhållit.

Resultatet blev följande:

Utbetalningar till rörelsefolkhögskolor utanför eget landsting	58 559 000 kr
Utbetalningar till rörelsefolkhögskolor inom landstinget:	143 655 000 kr
<u>Summa utbetalningar till rörelsefolkhögskolor:</u>	<u>202 214 000 kr</u>

Utbetalningar till landstingsfolkhögskolor utanför eget landsting	31 492 000 kr
Intäkter från andra landsting	25 823 000 kr

Beloppen i undersökningen skiljer sig något från det som redovisats av folkhögskolorna i Folkbildningsrådets kartläggning av ekonomin. Skillnaden, som är förhållandevis liten, kan möjligen bero på att någon utbetalning kommit på annat budgetår.

Den stora summan till rörelsefolkhögskolor inom landstinget beror på att här ingår de tre stora befolkningsområdena Stockholm, Göteborg/Västra Götaland och Malmö/Skåne. För dessa är summan 94 501 000 kr. Framför allt Stockholm och Skåne har många rörelsefolkhögskolor inom sina områden. De är inte heller huvudman för några egna folkhögskolor.

Den vanligaste formen för utbetalningar till rörelsefolkhögskolor inom det egna landstinget är att man betalar enligt SKL:s rekommendation. Fem landsting har dock en egen modell för rörelsefolkhögskolorna inom sitt landsting som innebär att man budgeterar ett belopp till respektive skola.

Skillnaden på 5 669 000 kr mellan utbetalningar och intäkter mellan landstingen beror förmodligen på att några landstingsfolkhögskolor själva tar emot de interkommunala ersättningarna. Detta belopp kan jämföras med vad landstingsfolkhögskolorna redovisat i Folkbildningsrådets ekonomiska kartläggning och då finner man att skillnaden är anmärkningsvärt stor.

Stockholms läns landsting har den högsta kostnaden för interkommunala ersättningar med 57 630 000 kr varav 42 253 000 kr går till folkhögskolor i det egna landstingsområdet.

Nedan följer en tabell där landstingens utbetalningar och intäkter redovisas för varje landsting. Tabellen innehåller även antal egna landstingsfolkhögskolor och antal rörelsefolkhögskolor inom eget landstingsområde.

Landsting/Region	Interkommunala ersättningar tkr				Antal skolor	
	RIO-fhs	Lt-fhs	RIO-fhs eget Lt	Intäkter	Egna Lt-fhs	RIO-fhs i Lt
Stockholm	10377	5000	42253	0	0	27
Uppsala	2400	900	270	450	1	1
Sörmland	2026	792	2086	932	2	2
Östsam	3223	2172	1280	1002	1	6
Jönköping	2851	885	12022	1854	2	7
Kronoberg	1322	1352	2452	1279	1	2
Kalmar	2614	1667	1328	3040	4	1
Gotland	305	172	0	660	1	0
Blekinge	1031	425	2869	458	1	3
Skåne	5193	3095	33178	0	0	17
Halland	2550	1007	0	1906	2	0
Västra Götaland	12923	4070	19070	1149	7	13
Värmland	1680	815	969	2549	5	1
Örebro	1197	3544	3451	1543	2	3
Västmanland	1397	1066	2456	681	1	3
Dalarna	1393	1287	3914	1141	3	4
Gävleborg	1822	1147	700	2282	3	2
Västernorrland	1278	666	2546	1559	3	2
Jämtland	1000	671	1125	851	2	1
Västerbotten	1710	759	7715	2487	2	5
Norrbotten	267	0	3971	0	0	7
Summa	58559	31492	143655	25823	43	107

(För ett landsting är fördelningen av kostnaderna uppskattad.)

I tabellen ovan är inte någon filialverksamhet redovisad separat utan de ingår i bidraget till moderskolan oavsett i vilken ort filialen ligger. Av tabellen framgår att landsting med jämförelsevis fler egna folkhögskolor har lägre kostnader för interkommunala ersättningar än landsting med enstaka folkhögskolor. Medelbidraget till en rörelsefolkhögskola är 1 890 000 kr enligt uppgifterna från landstingen. Motsvarande medelbidrag till en landstingsfolkhögskola är 792 000 kr.

Fakturor, hantering och kontroll

Både landsting med egna folkhögskolor och rörelsefolkhögskolor skickar fakturor på interkommunala ersättningar till det landsting där en elev har sin folkbokföringsort. Enligt överenskommelse mellan SKL, RIO och OFI ska fakturan innehålla uppgifter om elevens namn, personnummer och adress. Därtill ska det finnas uppgifter om vilken kurs det gäller med kursdatum, kurslängd och antal deltagarveckor. Dessutom ska det redovisas om det sker avbrott under kursen, om någon elev börjar senare i kursen eller om någon elev studerar på deltid. De flesta folkhögskolor har elevregistersystemet Avanti och bilägger ett utdrag från systemet till fakturan. Rapporteringen till Folkbildningsrådet/SCB sker också direkt från Avanti.

Antalet fakturor är stort, för t.ex. Halland var det 69 fakturor hösten 2013 från 82 skolor. Landstingen samlar som regel egna folkhögskolor på samma faktura. Teoretiskt kan det naturligtvis bli nästan lika många fakturor som antalet folkhögskolor.

Kontrollen av uppgifterna till fakturan varierar mellan landstingen, en del har omfattande kontroll medan några endast kontrollerar folkbokföringsorten. Är det en ovanlig kurs kontrolleras den genom att man besöker skolans hemsida, tittar i FIN-katalogen eller kontaktar skolan. Ungefär 67 % av landstingen gör den här kontrollen.

Deltagarna kontrolleras av nästan samtliga landsting mot folkbokföringsregistret eller skatteverkets register. Folkbokföringen är den uppgift där det förekommer flest fel och som vållar mest problem för handläggarna. En handläggare som får vara representativ skriver så här:

"Alla verkar inte känna till regler som finns gällande interkommunal ersättning plus att det ofta kommer fakturor på elever som ej var skrivna i vårt län när de påbörjade sina studier, vilket leder till mycket arbete med ändringar/krediteringar/nya fakturor med mera."
(Se nedan ett särskilt avsnitt om folkbokföringen.)

Drygt hälften av landstingen kontrollerar beräkningen av antalet deltagarveckor, som utgör underlaget för hur stor kostnaden blir. Man kontrollerar särskilt vid avbrott, sen start eller vid deltidsstudier. De som kontrollerar uppger att det är fel ibland, särskilt vid avbrott då Avanti inte räknar om antalet deltagarveckor från hela kurstiden. Motsvarande fel noteras ibland vid deltidsstudier. En handläggare skriver:

"Felräknade antal deltagarveckor är ett problem. Fel uppgifter i avantilistan, miss när deltagare har sen start kontra avhopp innebär dubbel kontroll av verkligt utfall på deltagarveckor."

En särskild grupp utgör distanskurser. Det råder en viss osäkerhet kring hur de ska betraktas, särskilt svårt har de landsting som anger att de endast ersätter tid då kursen är på folkhögskolan. En del folkhögskolor är tydliga med detta i sina fakturor men inte andra.

Ett landsting skriver så här: *"Kurstider för t ex distans undervisningar kan vara konstiga t.ex. 2013-08-19—2013-12-31."* Ett annat landsting skriver:

"Att bidrag för distansstudier helt tas bort, det är mycket fel som faktureras och det är svårt att kontrollera."

Ett relativt stort problem är att folkhögskolorna skickar sina fakturor före terminsslut, vilket de inte ska göra enligt anvisningarna. En del landsting skickar tillbaka dem till skolan som får återkomma efter terminsslutet. Det finns inbyggda problem i den här regeln. När fakturorna ska kontrolleras i juni – juli är en del skolor stängda och det är svårt att nå personal. När höstterminen är slut är det dagarna före jul och därefter nytt år vilket skapar problem med en stressig situation på landstingen.

En handläggare föreslår följande:

"När detta arbete ska göras har många skolor stängt (oftast rörelsefolkhögskolor) så när man försöker nå någon på skolan så har de stängt under lovet eller semestern. Därför vore det mycket bättre om man skulle göra fakturorna i förslagsvis mars och oktober, när skolorna är öppna och det inte är semestertider."

På frågan om hur betungande och tidskrävande arbetet med fakturorna är svarar mer än hälften att det är betungande och framför allt tidskrävande eller mycket tidskrävande vilket närmare 90 % av handläggarna anser. Drygt 60 % av handläggarna anger att de är osäkra på fakturans riktighet när den kommer jämfört med andra typer av fakturor.

En handläggare skriver så här: *"Det är oerhört mycket fel i fakturaunderlagen och omöjligt att finna alla fel. Vid en kontroll slog det fel på ca 250 000 kr på en termin i felaktigt fakturaunderlag."*

SKL:s rekommendation

Av enkäten framgår det tydligt att man anser att det är bra att det finns en rekommendation för hur interkommunala ersättningar för folkhögskolestudier ska hanteras. Det är dock tre landsting som inte följer rekommendationen fullt ut utan har ett lägre belopp än vad rekommendationen anger. Dessa landsting betalar ungefär 90 % av det rekommenderade beloppet. Nästan alla övriga landsting har en regel om ömsesidighet vilket innebär att de betalar motsvarande lägre belopp till de tre landstingens skolor. Detta är dock en harmlös åtgärd då det enda landsting som berörs är Uppsala som har en egen folkhögskola. Stockholm och Norrbotten är inte huvudman för någon folkhögskola.

Beslutet om ömsesidighet har för landstingen en antingen önskad eller oönskad effekt. De rörelsefolkhögskolor som ligger i de tre landstingsområden vars landsting inte följer rekommendationen drabbas av ömsesidighetens konsekvenser. Drygt hälften av landstingen, som beslutat om ömsesidigheten, betalar nämligen det lägre beloppet även till rörelsefolkhögskolorna i motsvarande område. Dessa folkhögskolor får då ett lägre belopp i interkommunal ersättning än övriga folkhögskolor. Mindre än hälften av landstingen tolkar dock ömsesidigheten så att det enbart gäller landstingsfolkhögskolor och betalar således hela beloppet till rörelsefolkhögskolorna. För de landsting som betalar ett lägre belopp innebär det extra arbete för handläggarna med att hålla reda på vilka rörelsefolkhögskolor som ligger i just dessa landsting och de får ofta korrigera fakturorna. Ett uttryck för detta är följande:

"Större krav från SKL att ALLA landsting rättar sig efter SKL:s rek. Skulle underlätta enormt i fakturahanteringen samt framför allt skapa större rättvisa inom riket."

På frågan om hur mycket man sparar eller förlorar på det lägre beloppet har man svårt att ange detta. Endast Stockholm har angett ett belopp och de anser att de sparar 2 miljoner kronor per år på den lägre ersättningen.

Folkbokföringen

Enligt SKL:s rekommendation betalar landstingen interkommunal ersättning för personer vars folkbokföringsort finns inom det egna landstingsområdet. Detta medför att landstingens handläggare av inkomna fakturor måste kontrollera om angivna elever på fakturan har sin folkbokföringsort i det egna området. Tyvärr är det många fel på just den här punkten, vilket i och för sig inte är så konstigt. Ungdomar idag är mycket rörliga och flyttar mellan olika adresser. När man söker till en folkhögskola uppger man den adressen man har för tillfället vilket inte behöver vara personens folkbokföringsadress.

Folkbokföringsadressen finns angiven på personbevisen men alla skolor begär inte in dessa. Även om folkhögskolan begär in personbevis kan eleven ha flyttat från den uppgivna adressen en tid före skolan börjar, speciellt om ansökan har skickats in lång tid före kursstarten. Med andra ord, det är inte konstigt att det blir fel ibland.

När sedan den felaktiga faktureringen ska åtgärdas uppstår ett nytt moment. Det gäller att kontakta skolan och förmå dem att skicka en kreditfaktura på de elever som inte är folkbokningsförda i det aktuella landstinget. Det här tidsödande och besvärligt för både landstingets personal och för den aktuella folkhögskolan.

När handläggarna kontrollerar folkbokföringsadressen görs det med hjälp av elevens personnummer i Folkbokföringsregistret eller Skatteverkets SPAR-register. Dessa register är tillgängliga för myndigheter men inte för gemene man. Därför är den mest framkomliga vägen för att få större korrekthet på folkbokföringsadressen att folkhögskolorna begär in personbevis från sina elever och att den adressen anges vid fakturering av interkommunal ersättning. Personbevisen erhålles numera enkelt från Skatteverkets hemsida och kan skrivas ut från egen dator.

5. Förslag till förändringar

Nuvarande regler är i och för sig väl grundade och har fungerat länge men undersökningen visar tydligt att regelverket skapar en hel del extra arbete för landstingens handläggare. En smidigare hantering är helt klart önskvärd. Endast det landsting som har minimal kontroll tycker att nuvarande ordning fungerar bra. Ett förslag till förändring bör så långt möjligt vara kostnadsneutralt och i nedanstående förslag har det varit en utgångspunkt.

Fakturor, hantering och kontroll

Rekvision av interkommunal ersättning

Nuvarande regel att fakturan ska skickas först när terminen är slut skapar i sig en del problem. Det vore naturligtvis bättre att det fanns större spridning på fakturorna och att det fanns mer tid att kontrollera dem. Om man istället bestämde att de elever som studerar på folkhögskolan den 1 november respektive den 1 mars kan fakturor skickas efter de datumen och det finns tid att följa upp dem inom befintligt budgetår. Det här behöver inte innebära några högre kostnader eftersom de allra flesta avbrotten under terminen sker i början. Skulle det komma till någon elev efter angivet datum betalas inget för den eleven.

Förslag 1: Som underlag för interkommunal ersättning räknas de elever som studerar på folkhögskolan den 1 november respektive den 1 mars.

Deltidsstudier

På många folkhögskolor finns det några elever som studerar deltid. Detta anges ibland på enstaka elever i fakturaunderlaget. Ibland kan det vara en hel kurs som läses på deltid och då anges det i kursbeskrivningen. För att förenkla hanteringen på den här punkten vore det bra att schablonisera procentsatserna något. Om man inför ett deltidsbegrepp som innebär att alla deltider räknas som 50 % behöver man inte räkna om alla varianter upp till 99 %. För deltider under 50 % betalas inget bidrag. Endast heltidsstuderande berättigar till fullt bidrag.

Förslag 2: I underlaget för interkommunal ersättning räknas endast deltidstuderande som studerar minst 50 %. Deltidsstudier mellan 50 till 99 % ersätts med 50 % av helt bidrag.

Kurstider

I Folkbildningsrådets anvisningar om kurstider finns inget förbud att ha en kurs över jul- och nyårshelgen. Dock säger man att om en kurs sträcker sig över helgerna ska folkhögskola ha samma lärartillgång på skolan då som på andra kursdagar. Det här är en omöjlighet att kontrollera och det görs inte heller. Normalt brukar skolor vara stängda över helgerna och därför kan man anta att det är detta som gäller. För övrigt gäller Folkbildningsrådets anvisningar för kurstider.

Förslag 3: Kurstider över jul- och nyårshelgen ersätts inte.

Distanskurser

I Folkhögskolornas informationstjänsts katalog över folkhögskolornas olika kurser beskrivs distanskurser från 78 folkhögskolor. Många folkhögskolor har ett flertal olika kurser. Det är 15 folkhögskolor som erbjuder allmän kurs. Några skolor erbjuder enstaka allmänna ämnen. Kurskatalogen innehåller stor variation när det gäller innehåll. Det finns estetiska kurser, kurser inom hälsa, miljö och natur samt kurser inom media och kommunikation mm. En del kurser är yrkesutbildningar.

I katalogen framgår inte kursernas omfattning i tid och inte heller om det är deltid eller heltid. För att kontrollera kurserna är det nödvändigt att besöka skolans hemsida eller kontakta skolan. Utan att dra alltför långtgående slutsatser kan man anta att många distanskurser är för redan yrkesverksamma som har tillgång till utrustning på hemorten. Folkhögskolans egna kostnader för att bedriva distanskursen kan således vara förhållandevis små jämfört med en kurs på själva skolan. En lägre kostnad motiverar därför ett lägre bidrag. Ett bidrag på 25 % av det rekommenderade beloppet kan vara rimligt. För distanskurser bör det också gälla samma regler beträffande deltidsstudier som nämnts ovan.

Det är inte alltid som distanskurser följer traditionella kurstider. Därför bör det finnas en annan beräkningsgrund för vilka deltagare som räknas in i underlaget. Kurserna ska enligt nuvarande regler vara minst 15 veckor och därför kan det vara lämpligt att man räknar deltagare som studerar den åttonde veckan.

Den moderna tekniken har medfört att distanskurser blivit allt vanligare och Folkbildningsrådet har avsatt stora medel för att utveckla verksamheten. Man har också utformat anvisningar för hur kurstider ska beräknas. Mot bakgrund av detta vore det önskvärt att samtliga landsting följer nedanstående förslag och inte har någon regel om att man endast ersätter tid på folkhögskolan.

Förslag 4: Distanskurser ersätts med ett bidrag som utgör 25 % av den rekommenderade ersättningen.

För deltagare som studerar deltid gäller samma regler som i förslag 2.

Som underlag för bidrag räknas deltagare som studerar den åttonde veckan.

SKL:s rekommendation

Landstingens ömsesidighet

Landstingens ömsesidighet utgör i sig ett rimligt beslut, men som nämnts ovan är åtgärden ganska harmlös eftersom två av de tre landsting som inte följer SKL:s rekommenderade belopp inte har egna folkhögskolor. Detta under förutsättning att ömsesidigheten är en fråga enbart mellan landstingen. Med den här förutsättningen vore det enklare för handläggarna om samma belopp betalades till samtliga berörda rörelsefolkshögskolor.

Kostnaden för en sådan här tolkning kan inte vara särskilt stor då det förmodligen endast gäller enstaka deltagare på dessa folkhögskolor. Möjligen är det fler deltagare från Uppsala landsting på folkhögskolor i Stockholm men eftersom de följer Stockholms ersättningsnivå blir det ingen skillnad för dem.

Förslag 5: Landstingens beslut om ömsesidighet avser endast landstingens egna folkhögskolor.

Flera svar har innehållit önskemål om att alla landsting följde rekommendationen på samma sätt. Olika landstings specifika regler ökar utan tvekan behovet av kontroll och åtgärder. Av någon anledning tycks inte heller alla som rekviderar interkommunal ersättning att det är viktigt med korrekta underlag till fakturorna eftersom det är så många felaktiga uppgifter. De många olika reglerna gör det hela naturligtvis extra krångligt för alla inblandade. Den här frågan om att helt följa SKL:s rekommendation beslutas av varje enskilt landsting varför jag har valt att inte lämna ett sådant förslag.

Folkbokföringen

Folkbokföringsort

Ett stort problem som beskrivits ovan är de många felen med elevernas folkbokföringsort. Här behövs en ordentlig förbättring från folkhögskolornas sida. Det finns förslag i undersökningen om att man skulle samköra elevregistren med Folkbildningsrådets eller SCB:s register men rapporteringen till SCB för beräkning av statsbidragen innehåller inte adresser utan endast elevens personnummer. Ett annat förslag är att folkhögskolorna får tillgång till folkbokföringsregistret men det är osäkert om det överhuvudtaget går och dessutom är det förenat med kostnader. Det som är enklast är att folkhögskolorna är mer noggranna med elevernas adresser. Således bör krav ställas på folkhögskolorna så att de tar in aktuella personbevis för de elever som de avser att ta med som underlag för interkommunal ersättning och att den adressen skrivs i fakturaunderlaget.

Förslag 6: Krav på folkhögskolorna att de har med aktuell folkbokföringsadress på de elever som utgör underlag för interkommunal ersättning.

Övriga kommentarer och synpunkter

Flera landsting uttrycker att man anser att det gemensamma PM som RIO, SKL och OFI utformat är svårtolkat och inte heller så tydligt som man skulle önska. Det behövs utan tvekan en ombearbetning av texten. I det här fallet bör man kontakta RIO för en dialog om innehållet och samtidigt diskutera vilka åtgärder som behövs för att förbättra rörelsefolkhögskolornas fakturaunderlag.

Svarsmaterialet innehåller även i en del fall synpunkten att man skulle samköra Folkbildningsrådets/SCB:s register över deltagare i långa folkhögskolekurser med folkbokföringsregistret för att kontrollera t.ex. folkbokföringen och att från dessa register skickade ut underlag för fakturering. Jag är inte säker på att detta är möjligt och det skulle utan tvekan skapa nya administrativa problem. Det är inte heller säkert att noggrannheten blir större genom sådant förfarande. En annan synpunkt är att Folkbildningsrådet räknar deltagare den 15:e kursdagen och att de flesta avbrotten sker i början av en kurs. Således blir inte registren helt jämförbara. Skulle landstingen acceptera att även de räknade deltagare som Folkbildningsrådet gör skulle det naturligtvis förenkla det hela men säkert bli dyrare.

Ett mer radikalt förslag är att överge nuvarande system med interkommunal ersättning och istället ge varje enskilt landsting ansvaret att lämna ekonomiskt bidrag till de rörelse-folkhögskolor som ligger inom eget landstingsområde. För att kompensera bortfallet från andra landsting höjs ersättningsbeloppet till en högre nivå och/eller betalas för samtliga deltagare på folkhögskolan. Landstingen skulle i detta förslag inte heller fakturera varandra. Nuvarande ordning med en rekommendation från SKL ska även fortsättningsvis gälla för likvärdig behandling. De landsting som inte har någon rörelsefolk högskola inom sitt område gynnas naturligtvis av det här förslaget såvida det inte finns filialer där. Förslaget fordrar en djupare analys av de ekonomiska konsekvenserna men en sådan analys ligger utanför det här uppdraget.

6. Konsekvenser

Det är alldeles uppenbart att nuvarande ordning är mycket bekymmersam. Det är alldeles för mycket fel i fakturaunderlagen och de anvisningar för rekvisition som finns i det gemensamma PM:et följs inte av alla rörelsefolk högskolor. Varför det är så är svårt att veta men en bidragande orsak kan vara att man inte förstått anvisningarna eller att det är bristande resurser på en del folkhögskolor. Utan tvekan är de interkommunala ersättningarna mycket viktiga för rörelsefolk högskolornas ekonomi.

När det gäller ekonomiska konsekvenser av förslagen är min bedömning att om man räknar antalet deltagare den 1 november respektive den 1 mars ska det inte bli någon större skillnad mot nuvarande beräkning av faktisk tid på skolan. Däremot förenklar det för handläggarna då de inte behöver räkna om eventuella avbrott mm. Förslaget att schablonisera deltidsstudierna kan möjligen innebära något lägre kostnader men det är nog marginellt. Däremot bedömer jag att förslagen beträffande distansstudier minskar kostnaderna och det är avsiktligt. Förslaget om tolkning av ömsesidigheten betyder att kostnaderna ökar för vissa landsting

Förslagen som lämnats syftar således till att förenkla landstingens administration och schablonisera vissa uppgifter. För att genomföra nämnda förändringar behöver SKL:s styrelse fatta beslut om en förnyad rekommendation där dessa förslag ingår. Det bör naturligtvis även föras en diskussion med RIO om förändringarna och att man tillsammans gör en informationsinsats till folkhögskolorna och landstingen.

Avslutningsvis kan vi konstatera att de interkommunala ersättningarna innebär stora kostnader för landstingen och är viktiga inkomster för folkhögskolorna. Min utgångspunkt har varit att förenkla nuvarande system men jag har även funderat på alternativ. Det enda alternativ jag begrundat är det som föreslogs ovan om att inte bygga ersättningarna på folkbokföringsort utan att varje landsting ersatte de folkhögskolor som finns inom landstingets område. Därmed bör begreppet interkommunala ersättningar benämnas med något annat ord, enklast landstings-/regionbidrag till folkhögskolorna.

Vessigebo den 21 februari 2014

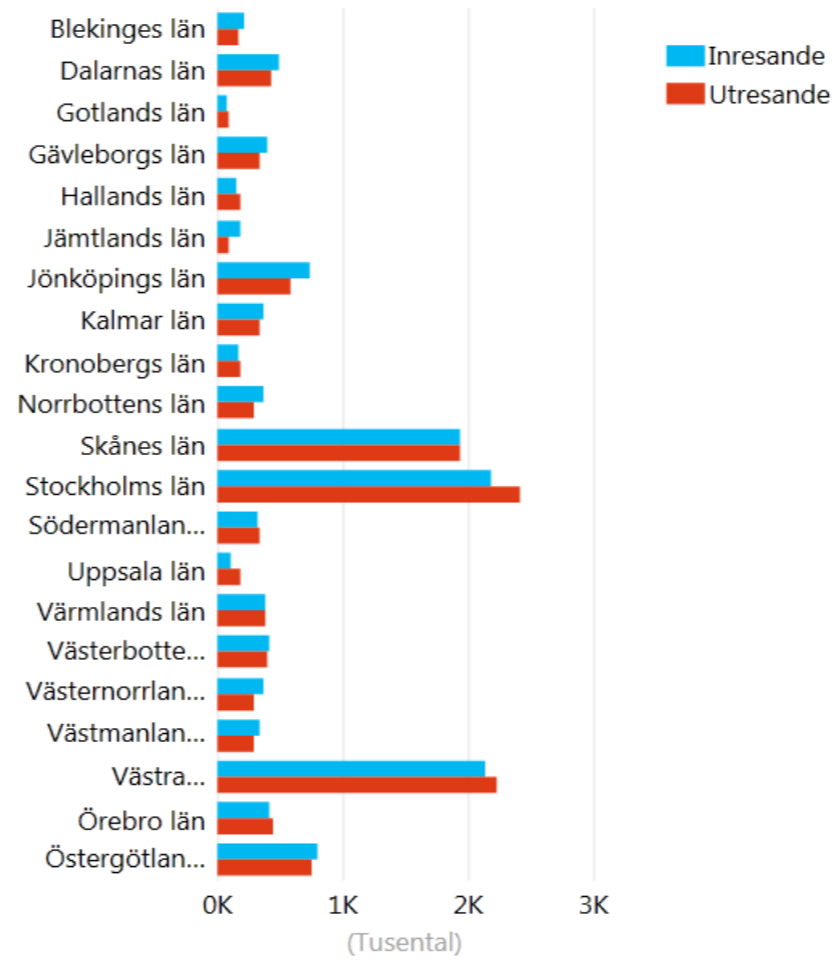
Gösta Hassel f.d. rektor

Andel studenter från hemlänet och bruttströmmar

Netto efter Län

Inresande och Utresande efter Län

Filter

v

Kurstyp
är Allmän kurs+

Vad är vinsten med mobilitet?

Individuellt	Nationellt	Regionalt	Folkhögskolorna	Kommunalt	Gäller för alla
Möjlighet att välja studietakt och form	Hela Sverige lever	Begränsar man mobiliteten finns risk för protektionism	Olika perspektiv och möten	Folkhögskolornas kurser är billigare än Komvux	Att besöka andra platser/att få besök ger: Nya impulser, idéer, skapar nytt, förändring, nya möjligheter
Möjliggör för fler studerande att få den utbildning, kurs de önskar	Samhällsekonomisk vinst; alla skolor behöver inte erbjuda allt/samma sak (möjlighet att specialisera/profilera)	Ett sätt att höja utbildningsnivån	Stärker utbildningsformen folkhögskola		
Deltagarna kan välja kurser över hela landet	Samma princip som högskola och universitet (valmöjlighet)	En kunskapsintensiv region	Historiskt sett en grundfinansiering: statsbidrag = löner deltagaravgift = läromedel m.m. landsting = byggnader m.m.		

Vidga ramarna		Attraktivitet	Nationell rekrytering säkerställer underlaget		
Ökad valfrihet		Medborgarperspektivet	Trygghet och transparens		
Ökat utbud		Gynnsamt samhällsekonomiskt (gäller egna skolor)			
Högre kvalitet		Nya invånare, befolkningsökning			
Socialt perspektiv		Stadsbidragsgrundande			

2017-06-09

Tillväxt och samhällsbyggnad
Maria Jacobsson

Frågeställningar från SKL:s kultur- och fritidsberedning

Utöver att lämna yttrande över *Översyn interkommunal ersättning till folkhögskolor* ber vi också att ni besvarar nedanstående frågor:

- Vilka är de viktigaste förutsättningarna, för er organisation, att göra det möjligt för individen att studera på vilken folkhögskola som helst i Sverige?
- Påverkar det regionala utvecklingsuppdraget synen på folkhögskolorna och i så fall hur?
- Vilka är det största utmaningarna för folkhögskolorna och deras verksamhet framöver?
- Vilken roll ser ni att SKL ska eller kan ha i frågor som rör folkhögskolorna?

Tillväxt och samhällsbyggnad
Maria Jacobsson

Översyn interkommunal ersättning till folkhögskolor

Bakgrund

SKL har sedan 1970-talet årligen fattat beslut om fastställande av ett schablonbelopp som rekommendation och underlag för beräkning av interkommunala ersättningar för utbildningar vid landstingens och regionernas folkhögskolor. Interkommunal ersättning är den ersättning som den studerandes hemlandsting/region betalar ut då en studerande väljer att gå en utbildning på folkhögskola i ett annat landsting/region. Bidraget är till för att underlätta rörligheten i landet. Rekommendationen har präglats av ömsesidighet och regioner och landsting har över tid i stort sett följt SKL:s rekommendation. Regionala variationer och tolkningar har dock förekommit bland annat när det gäller ersättningsnivån och under vissa perioder har några landsting/regioner valt att inte följa rekommendationen.

Uppdraget att hitta nya former för interkommunal ersättning

I *SKL och folkbildningspolitiken* (2012) tog SKL på sig uppdraget att se över den interkommunala ersättningen: "SKL kommer att omgående stödja/initiera en diskussion mellan landstings-/regionföreträdare respektive folkhögskoleföreträdare för att finna framtida former för ett mellan landstingen/regionerna gemensamt finansierat "mobilitetsstöd" (det som idag utgör systemet för interkommunal ersättning)". Anledningen var bland annat den intressekonflikt som latent finns mellan anslagsgivning och anslagsmottagande där folkhögskolornas oberoende ska säkerställas samtidigt som regioner/landsting samt stat vill kunna se effekter och påverka utfall av bidrag. Men en annan anledning att se över rekommendationen är att folkhögskolornas verksamhet har förändrats. Distansstudier, filialer och korta kurser är exempel på relativt nya företeelser inom folkhögskolan och som alla kan påverka systemet med interkommunal ersättning i olika grad.

Utifrån detta gjordes en kartläggning/utredning 2014 (se bilaga 1). Där uttryckte regioner och landsting att det var bra att det finns en rekommendation för hur interkommunala ersättningar för folkhögskolestudier ska hanteras. Dock identifierades att den interkommunala ersättningen innebar en tung administrativ börda för regioner och landsting. Ett antal förslag togs fram, som framförallt handlade om att förenkla de administrativa rutinerna, men eftersom folkhögskolorna då var i begrepp att byta sitt administrativa system lades utredningen och förslagen på is.

2016 återupptogs arbetet bland annat efter att frågan hade diskuterats i kultur- och fritidsberedningen med anledning av att Västra Götaland hade tagit beslut om att inte tillämpa SKL:s rekommendation.

En arbets/referensgrupp utsågs för att arbeta med översynen och för att spegla samtliga perspektiv så utsågs två representanter från landsting/ regioner, två från OFI (Offentligägda folkhögskolors intresseorganisation), två från RIO (Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation) och en från Folkbildningsrådet. SKL har varit sammankallande. Arbets/referensgruppen har träffats tre gånger. Gruppen har förutsättningslöst undersökt om det går att ta fram ett nytt system för interkommunal ersättning som stimulerar till mobilitet, är enkelt och tydligt samt bidrar till stabilitet och effektivitet (finansiellt och administrativt) både för huvudmän och för folkhögskolor.

Finansiering av folkhögskoleverksamheten

Det finns totalt 154 folkhögskolor i Sverige och de finansieras genom statsbidrag och landstingsbidrag. Att staten och landstingen/regionerna svarar gemensamt för finansieringen av folkhögskoleverksamheten, är något som SKL ställer sig bakom. SKL ser det dock som önskvärt att det kommunala och landstingskommunala stödet i högre grad utformas som ett komplement till det statliga grundstödet¹.

Landstingens/regionernas bidrag till folkhögskoleverksamheten kan delas upp i:

- Huvudmannabidrag till de egna folkhögskolorna
- Inomlandstings-/regionbidrag till både de egna folkhögskolorna och RIO-folkhögskolorna, ofta baserat på procent av deltagarveckans värde
- Interkommunala ersättningar till samtliga folkhögskolor för deltagare som väljer att studera på folkhögskolor utanför det egna landstinget/den egna regionen.

Landstingens/regionernas totala bidrag till folkhögskolorna är ca 690 miljoner kronor, varav den interkommunala ersättningen är 88 miljoner kronor (siffror från Folkbildningsrådet gällande 2015).

Nivån på den rekommenderade interkommunala ersättningen har byggts på den statliga ersättningen. Den uppgår till 25 procent av det av Folkbildningsrådet fastställda volymbidraget per deltagarvecka och är tänkt att täcka merkostnaderna för att ta emot deltagare från andra regioner/landsting än det egna.

Generellt har Folkbildningsrådets definitioner, föreskrifter och regler för att bedriva folkhögskoleverksamhet gällt även för den interkommunala ersättningen. Det har dock funnits vissa undantag. SKL har därför tillsammans med RIO och OFI tagit fram tillämpningsanvisningar för rekommendationerna. De senaste togs fram 2013. Det finns dock utrymme för tolkningar i anvisningarna och frågan om vem som har tolkningsföreträde har kommit upp.

¹ SKL och folkbildningspolitiken, 2012

Nuläge

Arbets/referensgruppen inledde sitt arbete med att identifiera nyttan och fördelarna med att ha möjlighet att fritt få välja var i landet man vill studera, utifrån individens, folkhögskolornas och regioners/landstingens perspektiv (se bilaga 2). Principen att fritt kunna välja vilken utbildning och skola den enskilde vill gå finns inom hela utbildningsväsendet och är kanske extra viktig när det gäller folkhögskola där själva studieformen, den geografiska platsen och studietakten kan vara avgörande för den enskilde att ens börja studera. Det finns också en samhällsekonomisk vinst i att olika skolor kan erbjuda olika inriktning och specialisering, men också att folkhögskolorna kan vara en del i att bygga en attraktiv region och dra till sig nya invånare. Genom en nationell rekrytering och intagning säkerställs deltagarunderlaget på folkhögskolorna och är en förutsättning för en mångfald av utbildningar.

För att få en bild över hur många deltagare en region ”tar emot” respektive ”skickar iväg” tog Folkbildningsrådet fram statistikmaterialet som visar nettoöverskott respektive underskott av antalet deltagare per landsting/region. Statistikavdelningen på SKL sammanställde materialet i bifogade kartbild och tabell som tydligt visar hur strömmarna mellan landstingen/regionerna ser ut under en termin (se bilaga 3). Detta underlag visade att det totala antalet deltagare som en region/ett landsting tar emot respektive skickar iväg är relativt jämt, men att några regioner/landsting går med ”överskott” (d.v.s. skickar iväg fler deltagare än de tar emot), medan andra går med ”underskott” (d.v.s. tar emot fler deltagare än de skickar iväg). Siffrorna och flödena säger dock ingenting om andra för- respektive nackdelar det kan ha att ta emot eller skicka iväg deltagare till/från andra delar av Sverige.

Underlaget visade ett behov att ta fram en lista över de enskilda folkhögskolor som tar emot flest deltagare från andra regioner/landsting än det egna, eftersom de också bör vara mest beroende av den interkommunala ersättningen². Folkbildningsrådet tog fram även detta underlag, som visar att ett relativt begränsat antal skolor har många så kallade utomlänselever och att de ofta är skolor med en väldigt specifik profil samt att de oftast är internatskolor. Skolorna är utspridda i hela landet. Dessa skolor är väldigt beroende av den interkommunala ersättningen idag.

Arbets/referensgruppen gjorde även en specialstudie av distansstudier, eftersom det är – ur folkhögskoleperspektiv - en relativt ny företeelse och för att det har varit en del frågor kring detta när det gäller tillämpningsanvisningarna för interkommunal ersättning.

² Statistikunderlaget visade dock på vissa brister, bland annat beroende på att folkhögskolorna har rapporterat in olika i systemet, men också för att man har rapporterat in i ett nytt system. Det har därför inte varit motiverat att presentera listan eller ta fram ytterligare statistiskt material eller tidsserier. Materialet visar dock tydliga tendenser.

Vad skiljer ersättningen till folkhögskolor jämfört med andra ersättningar?

Tidigare var det ganska vanligt att SKL tog fram rekommendationer för ersättningar av olika slag, men efter hand som bland annat lagstiftning reglerar vissa områden har dessa rekommendationer blivit ovanliga. En av uppgifterna för arbets/referensgruppen har därför även varit att undersöka hur andra system för mellankommunal ersättning (gymnasieskola) och ersättning mellan landsting/regioner (sjukvård) fungerar. När det gäller gymnasieskola styr skollagen hur ersättningen till kommuner gällande antagning till nationella program ska räknas ut. SKL tar dock fram en [handbok](#) varje år med en sammanställning av gällande bestämmelser enligt lag, förordning och föreskrifter samt kommentarer. När det gäller sjukvård finns ett [riksavtal](#) som SKL har varit med att ta fram.

Det som bland annat skiljer folkhögskolorna från dessa båda områden är:

- När det gäller interkommunal ersättning till folkhögskolor går ersättningen direkt från landsting/region till enskilda skolor. Det vill säga att det inte är en ren mellanregional ersättning
- Det är skillnad mellan obligatorisk, lagstyrd verksamhet och en frivillig verksamhet
- De system som finns för ersättning mellan kommuner eller mellan landsting/regioner inom andra områden är inte administrativt enklare, snarare tvärtom.
- Det är betydligt färre individer som går på folkhögskola (ca 30 000 per termin) än till exempel gymnasiet och av dem är det ännu färre som berörs av interkommunal ersättning för folkhögskola.

Förenkling av administration för såväl regioner och landsting som folkhögskolor

Arbets/referensgruppen har också försökt inventera orsaken till vad som tar mest tid när det gäller den administrativa bördan. Och vad som eventuellt skulle kunna avhjälpas med hjälp av de administrativa stödsystemen. Här har underlaget från 2014 tjänat som en utgångspunkt, men inspel från regioner och landsting har även inhämtats från SKL:s nätverk för chefstjänstemän som på landsting/regioner ansvarar för frågor om styrning och finansiering av folkhögskolor (våren 2017).

En av de saker som tar mycket tid är fakturahanteringen. Både för att folkhögskolorna ska ta fram underlaget och för landsting/regioner som lägger mycket tid på kontroll, framförallt gällande deltagarnas folkbokföringsadress. Här skulle det finnas möjlighet att koppla samman SPAR till det administrativa system som folkhögskolorna använder sig av. Det skulle dels kvalitetssäkra uppgifterna och ta bort ett kontrollmoment. Det finns ytterligare delar som skulle kunna automatiseras och tydligare tillämpningsanvisningar skulle kunna underlätta.

Slutsatser och förslag

Översynen har visat att SKL:s rekommendation gällande interkommunal ersättning för folkhögskolor i sin nuvarande form fortfarande är en fungerande modell, men har sina svagheter och utmaningar. Modellen med en rekommendation, istället för avtal eller överenskommelse, bygger på ömsesidighet och tillit för att det ska fungera. Det är också en förutsättning eftersom det inte finns några lagar som styr verksamheten. Om något landsting/någon region beslutar att inte tillämpa rekommendationen kan hela modellen falla. Så en av frågorna under processen har varit hur man kan säkra upp ett sådant system utan att öka administrationen? Modellen som den fungerar idag är redan administrativt tung både för folkhögskolor och regioner/landsting, speciellt med tanke på antal deltagare som det rör sig om.

Ett förslag som har lyfts är om det är möjligt att ta fram ett avtal eller en överenskommelse mellan regioner/landsting, folkhögskolorna och SKL. Det har inte, inom ramen för den tid som avsatts varit möjligt att undersöka detta vidare, men det hade varit intressant och kan vara en förutsättning för ett långsiktigt och hållbart system. Det är dock viktigt att en sådan överenskommelse eller avtal har en rimlig nivå av styrning och administration.

Det är svårt att se att det skulle gå att ta bort den interkommunala ersättningen. Det skulle slå hårt ekonomiskt, framförallt för vissa enskilda skolor, men även för vissa landsting/regioner. Risken är att det ökar protektionism och likriktning snarare än att främja mobilitet, mångfalden av olika utbildningar och friheten att kunna studera var som helst i landet.

Det är inte bara folkhögskolorna som har förändrats över tid. I och med det regionala utvecklingsuppdraget har regionerna bland annat ansvar för kompetensplattformarna där folkhögskolorna i vissa fall ingår. Kultursamverkansmodellen har också inneburit att dialogen med civilsamhället och därmed folkhögskolorna har fått en ny aktualitet och nya former. Det här påverkar hur regionerna förhåller sig till bidrag på nya sätt. Region Skåne har till exempel tagit fram en överenskommelse tillsammans med folkbildningen där man gemensamt identifierat ett antal utvecklingsområden. Här är det viktigt att följa utvecklingen.

Trots detta är det inte motiverat att föreslå ett helt nytt system i nuläget. Förslaget är därför att SKL tar fram en rekommendation för mobilitetsstöd för folkhögskola, som liknar nuvarande form för interkommunal ersättning. Samtidigt byter man namnet från interkommunal ersättning till mobilitetsstöd för att bättre spegla vad bidraget ska stimulera. SKL får också i uppdrag att tillsammans med RIO, OFI och representanter för landsting/regioner, ta fram nya tillämpningsanvisningar som tydliggör vad som gäller för till exempel korta kurser, distansstudier och filialverksamhet. Anvisningarna ska också innehålla konkreta förslag för att underlätta administrationen kring stödformen. Kultur- och fritidsberedningen får i uppdrag att undersöka vidare om det är möjligt att ta fram en överenskommelse mellan SKL, landstingen/regionerna och

folkhögskolorna gällande mobilitetsstöd till folkhögskolorna. Dessa förslag behöver dock förankras med berörda och därför skicka ut detta PM på remiss.

Förslag till beslut

Beredningen för kultur och fritid beslutar att:

- Skicka ut PM inklusive förslag på remiss till samtliga regioner och landsting, RIO, OFI och Fhf (Folkhögskoleförbundet inom SKL) med sista dag att lämna yttrande 2017-08-11. RIO och OFI uppmanas att inhämta synpunkter på förslaget från sina respektive medlemsskolor. Ärendet tas upp i kultur- och fritidsberedningen i september 2017 med förslag till styrelsen samma månad.

Svensson Inga-Britt RK STAB

Från: Wirgén Tina <Tina.Wirgen@skl.se>
Skickat: den 14 juni 2017 13:23
Ämne: Dnr 16/04505 Remiss - Översyn av interkommunal ersättning till folkhögskolorna
Bifogade filer: 16-04505 Remissbrev juni 2017.pdf; 16-04505 Frågeställningar bilaga 2.pdf; Kartläggning och analys interkommunal ersättning rapport_slutlig_140221.pdf; Mobilitet per län hösten 2014.pdf; Vad är vinsten med mobilitet.pdf; 16-04505-4 PM Översyn interkommunal ersättning folkhögskolor.pdf

Hej

Översänder härmed remiss om översyn av interkommunal ersättning till folkhögskolorna.

Välkommen med remissvar senast den 22 september 2017 till tina.wirgen@skl.se

e.u.

Med vänlig hälsning

Tina Wirgén

Administratör

Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad

Sveriges Kommuner och Landsting

Hornsgatan 20
118 82 Stockholm
+46 8 452 74 25
+46 72 535 40 65
www.skl.se